

Protokoll 5/2020

fört vid Älvsjö stadsdelsnämnds sammanträde onsdagen den 22 april 2020 kl. 18:00-18:35, Älvsjö stationsgata 21, Älvsjörummet

Ledamöter	Johan Nilsson (M) Ordförande Stefan Johansson (S) Vice ordförande Pernilla Enebrink (L) Holger von Fircks (MP) Mattias Håkansson (V) Roland Johansson (SD) Erik Sarfors (C) ersätter Evy Kjellberg (C) Lolita Lovén Johnsen (KD) ersätter Torbjörn Erbe (M)
Övriga närvarande	Gunilla Davidsson Stadsdelsdirektör Camilla Höglund Nämndsekreterare
Justerare	Johan Nilsson (M), Stefan Johansson (S)
Datum för justering	2020-04-22
Paragraf	§5
Sekreterare	Camilla Höglund

§ 5**Underlag för budget 2021 med inriktning 2022-2023**

ÄLV 2020/181

Beslut

1. Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2021 med inriktning för 2022 och 2023.
2. Nämnden godkänner inriktningen på arbetet med fortsatt förskoleutbyggnad.
3. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har i underlaget redovisat en övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren. Underlaget beskriver trender, utvecklingstendenser, lagförslag, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M), Pernilla Enebrink (L) Holger von Fircks (MP), tjänstgörande ersättarna Erik Sarfors (C) och Lolita Lovén Johnsen (KD), Mattias Håkansson (V) och Roland Johansson (SD) föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag.

Stefan Johansson (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Stefan Johansson (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

- "1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut samt
2. Att därutöver anföras

Den skattesänkning som majoriteten i stadshuset beslutade om i budgeten för 2019 minskade stadens budget med ca 450 mkr

Under verksamhetsåret 2020 kommer stadsdelsförvaltningarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen att gå samman till en gemensam förvaltning med en gemensam stadsdelsnämnd. Redan innan Coronakrisen hade båda stadsdelsnämnderna knappa budgetar och därmed svårt att få pengarna att räcka till. En anledning till detta var den skattesänkning som majoriteten i stadshuset beslutade om i budgeten för 2019 och som minskade stadens budget med ca 450 mkr vilket fortfarande påverkar förutsättningarna för stadsdelarna och dess olika verksamheter.

Genomgående svårigheter med att uppnå verksamhet inom given budgetram

Förvaltningen gör ett bra arbete och det är spännande att läsa om förvaltningens höga ambitioner i verksamhet efter verksamhet. Samtidigt beskriver man genomgående svårigheter med att uppnå detta inom given budgetram. Vi undrar också hur majoriteten ska lyckas uppnå målen med de begränsade ekonomiska resurser som finns.

Till exempel beskrivs i ärendet att man ser en stor utmaning i att utveckla verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning då dessa områden under 2019 sammantaget redovisat underskott. Inom individ- och familjeomsorgen lyfter man att barn och ungdomsenheten och vuxenenheten står inför att dels kunna möta de kvalitetskrav som ställs på verksamheten och klara uppdragen inom given budgetram.

Positivt är att förvaltningen lyfter upp arbetet med jämställdhet till exempel i samband med handlingsplanen för socialekreterare och biståndshandläggare. Som stöd för detta arbete finns stadens reviderade handlingsplan där frågor om hot och våld och säkerhetsfrågor införts tillsammans med jämställdhetsfrågan. Det är fortfarande en stor ekonomisk utmaning att klara förbättringarna inom ordinarie budget särskilt arbetsbelastning, tillgång till bra kontorsarbetsplatser, tätt chefsstöd och administrativt stöd.

Det är av största vikt att välfärd, omsorg och förebyggande

arbete prioriteras så att vår stad håller samman, tryggheten ökar och stockholmare med behov av stöd kan få det även när behoven sannolikt är större än någonsin.

När det gäller förskoleverksamheten är utmaningen att bibehålla en god kvalitet och samtidigt öka likvärdigheten mellan förskolorna. Förvaltningen skriver att undervisning enligt läroplanens intentioner tillsammans med stadens mål för verksamheterna balanseras mot en för förskolan stramare budget. Detta tillsammans med ett utökat uppdrag för digitalisering påverkar möjligheten att balansera förskolan budget med dess uppdrag.

Förvaltningen beskriver ett ambitiöst arbete med nyanländas integration. Under 2021 kommer ett stort antal hushåll att flytta ut från SHIS då de har uppnått den maximala boendetiden om fem år. Detta arbete har försvårats avsevärt i och med den borgliga majoritetens beslut om att tillåta och uppmuntra omvandling av hyresrätter till bostadsrätter i bland annat Västertorp. Som förvaltningen skriver så finns det en risk att nyanlända familjer går ut i hemlöshet. Detta kan medföra stora kostnader för förvaltningen både vad gäller personalresurser och kostsamma tillfälliga boenden.

Brukarna inom Socialpsykiatri tillhör samhällets mest utsatta samtidigt som denna verksamhet under lång tid missgynnats i stadens budget. Förvaltningen beskriver ett pågående arbete med att modernisera socialpsykiatriens verksamheter för att bland annat tillgodose de ungas behov. Samtidigt, menar vi, är det viktigt att bevara kontinuiteten och inte av budgetmässiga skäl gå för fort fram när det gäller denna grupp. Alternativet kan leda till svåra konsekvenser för varje brukare.

Viktigt att Barnkonventionen som nu blivit svensk lag implementeras i alla verksamheter

Förvaltningen lyfter också det faktum att barnkonventionen har blivit svensk lag och att det ställer ökade krav på att bedöma barnets bästa. Detta avser beslut och åtgärder som berör barn direkt eller indirekt och påverkar samtidigt hela förvaltningens arbete, inte enbart socialtjänsten.

Hur kommer majoriteten säkerställa att stadens miljöprogram och klimathandlingsplan kan implementeras

Staden har ökat sina ambitioner inom miljöarbetet och precis som förvaltningen skriver menar vi att det är nödvändigt att skriva upp klimatambitioner lokalt och arbeta för att implementera stadens reviderade miljöprogram inom förvaltningens alla verksamheter. Detta med målsättningen att stadens organisation ska vara fossilfri redan 2030. Viktiga delar är bland annat att minska matavfall och matsvinn samt att arbeta med att fasa ut användningen av plast i förvaltningens verksamheter.

Äldreomsorgen måste få de resurser som krävs för att äldre ska kunna garanteras en bra kvalitet med en hög säkerhet och med bra arbetsvillkor för personalen.

Det verksamhetsområde som haft de allra största underskotten både i vår stadsdel som i många andra stadsdelar är äldreomsorgen. Ökade behov av hemtjänstinsatser och vård- och omsorgsboende med inriktning demens innebär ökade kostnader för äldreomsorgen. Tomgångskostnader för lediga lägenheter i vård- och omsorgsboenden och servicehus påverkar ekonomin negativt. Coronakrisen har också drabbat de äldre hårdast.

Vi lever nu i en tid där vi alla måste göra allt för att minska den pandemi som drabbat världen. I den analys som kommer att göras när pandemin ebbat ut måste äldreomsorgen vara en av de frågor som står i centrum. Äldreomsorgen måste få de resurser som krävs för att äldre ska kunna garanteras en bra kvalitet med en hög säkerhet och med bra arbetsvillkor för personalen.

Viktigt att dra lärdom av Coronaepidemin

Stadsdelen bör göra en utredning för att dra lärdom om vad som gjorts bra och vad som kan utvecklas till framtiden beträffande hanteringen av nuvarande virusepidemier samt för att dra lärdom inför kommande virusepidemier. Exempel på detta är utbildning av personal samt utveckling av lokala team.

Det är ingen hemlighet att vi socialdemokrater haft kritiska synpunkter på att det borgerliga styret haft för låga ambitioner under 2019 och 2020. Vår uppfattning är att behoven inte minskar till följd av pandemin."

Särskilt uttalande

Mattias Håkansson (V) anmälde ett särskilt uttalande.

"Vi har full förståelse för att budgetunderlaget inte har kunnat väga in erfarenheter av coronapandemin, men utgår från att en första analys presenteras före sommaren så att verkningsfulla åtgärder mot de mest flagranta bristerna inom exempelvis äldreomsorgen kan tas in i budget 2021. Coronakrisen visar exempelvis sårbarheten i nuvarande slimmade organisation med återkommande inslag av springvikarier och bemanningsbolag, och talar för att öka grundbemanningen och införa egna vikariepooler. Nu när vi står mitt upp i krisen ska all kraft självklart läggas på att begränsa smittspridningen och skydda våra äldre och andra riskgrupper. När den akuta krisen har avklingat krävs dock en genomgripande analys av hur staden har hanterat krisen och hur de strukturella förutsättningarna för stadens verksamheter har påverkat möjligheterna att klara de allvarliga påfrestningar som pandemin

har medfört. Av det vi hittills har sett behöver analysen inkludera segregationen, bostadspolitiken, personalpolitiken och inte minst stadens rådighet över välfärdsverksamheter som finansieras med kommunala resurser.

Att det inte går att göra någon närmare analys av coronakrisen är naturligt. Men coronakrisen borde åtminstone lämna vissa spår i budgetunderlaget. Det menar vi saknas i stort sett helt.

Som vi lyft tidigare, kommer en förändrad statlig arbetsmarknadspolitik i och med omstruktureringen av arbetsförmedlingen att innebära ett större kommunalt ansvar att ordna insatser för vissa arbetssökande, vilket kan komma att leda till ökade kostnader. Detta, i kombination med en redan dämpad ekonomisk utveckling som nu har följts av många varsel och många branscher som har det svårt till följd av corona-pandemin, ökar vikten av att staden tar ett övergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågorna och att stadsdelarna får tillräckliga resurser för att möta troligtvis många fler arbetssökande. Samtidigt riskerar Coronakrisen att minska stadens skatteunderlag. Detta är en svår ekvation som kräver en närmare analys, öppna ställningstaganden och prioriteringar. Men det enda ställningstagande som syns är att kvarhålla totalkostnaderna på samma nivå, eller rent av lägre om man räknar per invånare. Med den inriktningen väntar många svåra frågor.

Förvaltningen lyfter några sådana ekonomiska utmaningar; förväntade kostnadsökningar för löner och annat, förskolans kapitalkostnader, kostnader för tomma lokaler. De eventuella samordningsvinster kring vårdupphandlingar som förvaltningen nämner lär knappast räcka för att lösa denna ekvation. Till utmaningarna kan också noteras kostnaderna i samband med stadsdelsnämternas sammanslagning och flytt, samt kvarhängande hyreskostnader för flera lokaler som riskerar stå tomma.

Allt detta borde, liksom inför 2019, kräva analys, politiska prioriteringar och öppna ställningstaganden. Men liksom inför 2019 knyts majoritetens förhoppningar till allmän effektivisering. Det gör oss särskilt oroliga för att åren 2021-2023 blir upprepningar av 2019. Det var ett år som slutade med underskott trots god konjunktur, och trots längs vägen 'mjuka' inköpsstopp och anställningsstopp vilka skapade stor oro bland personalen.

Vi hoppas att den styrande majoriteten tar till sig detta och förstår att det inte räcker med att prata om att man ska satsa på kommunens kärnverksamhet, vilken stadsdelsnämnden i storutsträckning ansvarar för, utan att det också kräver mer resurser. Detsamma gäller när man höjer ambitionsnivån på vissa områden.

Stadsdelsnämnderna behöver vidare få mer av sin budget i fasta anslag istället för att ha projektfinansiering. I underlaget framgår att flera vällovliga arbeten är projektfinansierade vilket medför utmaningar på längre sikt vad gäller anställningsvillkor, prioriteringar och ett långsiktigt stabilt utvecklingsarbete."

Handlingar i ärendet

- ÄLV 2020/181-1 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan, Nilsson	2020-04-22
Stefan, Johansson	2020-04-22